

sti kovačnice je bil najden tudi srebrn denar iz rimske republikanske dobe in to iz časa okolu 84 pred Kr., ko je bil eden od predstojnikov kovnice denarja C. Narbanus. Zraven delavnice, ki je služila za izdelovanje bronastih in železnih fibul in drugih predmetov, je bilo mojstrovno stanovanje 2'50 : 7 m.

Pri zgradbi hiš so prazgodovinski prebivalci Kučarja uporabljali kot jednoto za merjenje ilirsko-macedonski vatel, katerega je ugotovil prof. Ed. Novotny pri hišah, ki jih je odkril prof. W. Schmid (blizu 100) na Štajerskem in na Kranjskem.

Fibule iz hallstattske dobe so po obliki čolničaste in polkrožne ali pa na lok (Bogenfibel); iz laténske dobe so železne z iztegnjenim lokom.

Geometrični ornamenta na fibulah so izvedeni v cik-cak liniji ali žagasti črti.

Kultura Kolapijanov ima mnogo stikov z japonsko kulturo in to ni nič čudnega, ker je to dvoje plemen blizu izliva Lahinje v Kolpo ali pa izza Metlike in Ozlja eno na drugo mejilo.

Ako primerjamo prazgodovinsko kulturo Vač z ono iz Podzemlja (Kučarja), zapazimo sicer v glavnem istovetnost kulture in njenega duha, vendar pa obstoje nekatere razlike. V prvi vrsti so Vače bogatejše na različnih tipih lončarije, fibul in bronastih okrasov. To potrjuje hitrejši razvoj oblik, ker stoje Vače pod močnejšim vplivom venetske kulture iz Este (III) pri Padovi. Podzemelj pa tvori nekako lokalno sfero hallstattske in pozneje laténske kulture zaradi svoje oddaljenosti od prometnih zvez. Pokazuje marsikatero lokalno samorodnost, ki se izraža v izredni konservativnosti.

Še nekaj besed k etimologiji imen Kučar in Vače! Holm Kučar ali Kučer (220 m) nima po svojem imenu seveda nič opraviti s kučerjem (kočijažem ali voznikom) ampak prej s srbohrv. bese-

do kŕka »Čop« ali pa še bolj s češkimi korenoma kučera f. »Haarlocke, Krause«, ker je Kučar bujno z gozdom zaraščen in izgleda res kot kak »kuštravec« v primeri s Plešivico (366 m), ki mu na južni strani stoji nasproti v razdalji kakih 8 km. Na Kučarju je bil najden tudi rimski kamen z napisom SILVANO. Zaradi zanimivosti bodi omenjeno da se v okolici Tiflisa v Transkavkaziji nahaja hrib Kodžori in da se mu ime razlaga iz gruzinskega korena kočori »kodri, rudasti lasi«, s katerimi se primerja gozd, ki pokriva višino hriba.

V imenu Vače prav verjetno tiči jafetiški koren *wat, ki pomeni »kovin«. Slično se glasi ugrofin. *was — ruda in madj. vas »železo« (Vasvár = Eisenstadt); *wat + j + e* = Vače »železnik, rudnik«.

Dr. Niko Županič.

Simonič Ivan, Kočevarji v luči krajevnih in ledinskih imen. Posebni odtis iz »Glasnika Muzejskega društva za Slovenijo«, XVI, 1935; str. 61—81 in 106—123.

Avtor najprej na kratko označi vrednost dosedanjih značilnejših del o Kočevarjih, ki med drugim zlasti na polju krajevnih in ledinskih imen ne prikazujejo prave slike. Nato pove značilnosti kočevskega kraškega terena in opredeli po Vollmannu svoja tolmačenja krajevnih imen v prirodna in kulturna imena. V kolonizacijskem vprašanju se v prirodnih imenih osvetlujejo v glavnem splošne topografske značilnosti, kulturna pa odkrivajo zelo zanimive poglede v potek in razvoj kolonizacije. Po razlagi posameznih krajevnih imen pride do zaključka, da je na Kočevskem označenih 131 naselij po prirodnih svojstvih, 48 pa po odnosih ljudi do naselij. Od gori vključenih 179 naselij — od katerih je 8 razseljenih — pa jih je 34 označenih le z nem-

škim imenom, 57 le s slovenskim, 3 z mešanim, 85 pa z nemškim in slovenskim imenom. Končno na podlagi zgodovinskega materiala, ki ga uporablja pri razlagi posameznih krajevnih imen, v 16 točkah osvetli in resumira potek kolonizacije, ki je iz obrobja najprej zajela goteniško — reško dolino in kočevski jugovzhodni sektor, dalje Kočevsko polje in jug, nato črmošnjiško-poljansko dolino in sektor dolin za Malo goro ter končno Dragarsko dolino in skrčene, za kulturo pripravne predele na planoti in skrajnih pobočjih Roga, ki so bili šele ob koncu 18. stoletja primerno poseljeni. Z razpravo o krajevnih imenih se obenem dokazuje, da je bilo prebivalstvo na kočevskem jezikovnem otoku v obrobju v prvotnih naseljih slovensko, v notranjosti pa tudi nikdar ni tvorilo čistokrvnih Nemcev, ampak je bilo prebivalstvo že od nekdaj mešano, kar je ostalo prav do danes.

Stara ledinska imena, izpisana iz franciscejskih protokolov, imajo slična svojstva kot krajevna. Z njimi se ljudska jezikovna iznajdljivost in lokalno terenska svojstva podrobneje pokažejo. Imena so grupirana po katastrskih občinah, opredeljena po poreklu, njih število pa po odstotkih. Od 2396 ledinskih imen jih prišteva k nemškimi 2114 (88,23%), slovenskim 190 (7,93%), mešanim 58 (2,42%) in negotovim 34 (1,41%). Kakovost nemških ledinskih imen kaže, da bavarsko-koroško naseljevanje, ki je bilo znatno na Kočevskem polju in črmošnjiško-poljanski dolini, v Dragarsko dolino ni poseglo. Po številnih mešanih in kontaminiranih imenih se vidi, da so bila mnoga slovenska ledinska imena izpodrinjena od nemških in so se tako pozabila. Vendar tudi preostala slovenska ledinska imena dokazujejo prvotno in stalno slovensko naseljenost tudi po notra-

njosti kočevskega jezikovnega otoka. V ponazoritev razpravi sta priloženi karti krajevnih in starih ledinskih imen.

Vaški grbi na Spodnjem Ptujskem polju

Dr. Jos. Pajek poroča v Črticah iz duševnega žitka štajerskih Slovencev na str. 46 sl. o zanimivem pojavu, da imajo vasi ščavničarjev in Pesničarjev svoje vaške grbe, s katerimi se ponajša ob svečanih priložnostih, n. pr. ko se vozijo k zdavanju ali pa k novi maši. Med kraji omenja tudi nekatere vasi spodnjega Ptujkega polja okoli Šmarjete. Brebrovnik v župniji sv. Miklavža ima piškurja, Formin vrbačo (vrbo), Gajeveci pri Sv. Marjeti imajo želvo, Gorišnici kopuna, Hum pri Ormožu ruso, Krčevina pri Sv. Miklavžu »čas«, Mošganjci imajo »buho na lonci«, Osluševci »strti gater« (križi na oknu). A Pajek ni navedel vseh grbov. Jih je še več. Sv. Miklavž ima »mlečno seme« (drobne cukrčke), Kajžar »čoho« (kožuh), Šalovci imajo »ruso« lilika, punčka. (Trstenjak je mislil da je rusa mitološko bitje). Lahonci se ponajšajo s koruzjačo (pogačo iz koruzne moke), na Runču imajo bika, Žvab ima klobaso. Stanovno ima krapa (ribo), Prerod ima ročko, Malovesci muho na lanci, Muretinci sirotko v lojtri, Zamušani pogačo na kozači (trinožna posoda), Stojnci pa jetnico.

Na gostijah dražijo eden drugega z grbi, ki jih nosijo seboj. Grbi so po navadi izrezljani. Nekaj takih vaških grbov iz Slovenskih goric je zbral profesor Fr. Baš za mariborski muzej.

Fr. Kotnik.

Petnajstletnica ustanovitve Mednarodnega Antropološkega Instituta v Parizu (1920—1935).

V septembru 1920 so bili povabljeni v Pariz na zborovanje antropologi antantnih — in njim prijateljskih dr-